

Bagarstuga, Mullhyttan

Sörhult 1:7, Kvistbro socken, Lekebergs kommun, Närke

Svampsanering
Antikvarisk rapport
2008

Charlotta Hagberg

Örebro läns museum
Rapport 2008:8

Örebro läns museum

Innehållsförteckning

Inledning	3
Översiktlig beskrivning	3
Ärendets gång	3
Administrativa uppgifter	4
Utförda åtgärder	5
Interiör	5
Exteriör	6
Övrigt	7
Bilddokumentation	8
Fotoprotokoll	8

Inledning

Översiktlig beskrivning

Mullhyttans bagarstuga är en timrad stuga i 1 ½ plan från slutet av 1800-talet eller början av början av 1900-talet. Stugan har tidigare använts för kommersiell bageriverksamhet och en bakugn och jäskammare finns bevarade. På vinden finns även ett bostadsrum. På senare år har stugan använts av Mullhyttans bygdeförening för bakning av bröd. Bagarstugan är placerad tätt intill väg 204.

Ärendets gång

1998-10-21 fick Mullhyttans bygdeförening beviljat bidrag av Länsstyrelsen i Örebro län för renovering av bagarstugan. Man lät bl.a. renovera skorstenen, bakugnen, golvet och innerväggarna i det norra rummet.

Under vintern 2006-2007 konstaterades ett angrepp av hussvamp i det norra rummet. Hussvampen hade angripit timmerväggen mot vägen, murstocken och mellanväggen bakom bakugnsuren.

I februari 2007 genomförde Arkitektur & Byggnadsvård i Kumla en besiktning av bagarstugan och upprättade ett åtgärdsförslag för att reparera uppkomna skador.

2007-04-20 beslutade Länsstyrelsen i Örebro län att bevilja bidrag till arbetet att sanera och reparera bagarstugan.

Under 2007 utfördes de mest akuta åtgärderna genom att byta ut rötskadad syllstock samt anläggning av brunn under golv.

2007-11-09 besiktigades stugan av Örebro läns museum. Hans Johansson lämnade antikvariska anvisningar för arbetet.

2007-11-27 beslutade återigen Länsstyrelsen i Örebro län att bevilja bidrag med 75% av de kulturhistoriskt motiverade överkostnaderna, dock max 69 100 kr.

Slutbesiktning av restaureringen utfördes 2008-07-22 och antikvarisk kontrollant från Örebro läns museum kunde då konstatera att arbetet som ingick i bidraget var utförda och på ett antikvariskt godkänt sätt.

Administrativa uppgifter

<i>Fastighetsbeteckning:</i>	<i>Sörhult 1:7</i>
<i>Fastighetsägare:</i>	<i>Mullhyttans bygdeförening</i>
<i>Bidrag:</i>	<i>75% av de kulturhistoriskt motiverade överkostnaderna, dock max 69 100 kr.</i>
<i>Byggentreprenör:</i>	<i>Elofssons byggservice, Lars Elofsson Mullhyttans Gräv & Schakt AB</i>
<i>Antikvarisk kontrollant:</i>	<i>Hans Johansson och Charlotta Hagberg, Örebro läns museum</i>
<i>Utförandeperiod:</i>	<i>2007 – 2008</i>
<i>Antikvarisk kontroll:</i>	<i>2007-11-09</i>
<i>Slutbesiktning:</i>	<i>2008-07-22</i>
<i>Diarienummer:</i>	<i>2007.220.148</i>

Utförda åtgärder

Interiör

Vid besiktningsstillfället 2008-07-22 kunde antikvarisk kontrollant konstatera att de angripna timmerstockarna på den västra väggen var utbytta mot lecablock. Borocolstavar är inborrade i stockarna omkring skadan.

Lecablock istället för svampangripen timmerstock, OLM_2008_26_10

En dräneringsbrunn har sänkts ner i golvet i nordvästra hörnet och tätats med lecakulor. Brunnen tjänar för infiltration av fukt i grunden och ska tömmas med jämna intervall genom en lucka i golvet. Vid besiktningsstillfället kunde det konstateras att någon lucka till brunnen ej fanns då man lagt ett nytt trägolvet över hela golvet. Vid ett telefonsamtal 2008-08-14 mellan Jonas Jansson, Länsstyrelsen, och Wivianne Högman, Mullhyttans bygdeförening, bestämdes det att en lucka skulle tas upp i trägolvet så att man kan inspektera brunnen.

Exteriör

Mot stensockeln vid den västra fasaden har marken schaktats bort och en platonmatta monterats. Därefter har man återfyllt med makadam. Dränering har även gjorts på den norra sidan där man också fyllt på med makadam.

I det nordvästra hörnet har man kopplat stupröret mot ett rör som leder dagvatten bort mot en å.

Enligt de antikvariska anvisningarna skulle lecablocken putsas på utsidan med kalkputs och muras samman med KC-bruk. Detta gick ej att kontrollera vid besiktningen 2008-07-22 då nederdelen av fasaden på baksidan av bagarstugan var plåtintäckt. Denna plåtintäckning fanns ej med i de antikvariska anvisningarna och lämnar visserligen en del att önska vad gäller estetik, men med hänsyn till det utsatta läget och de allvarliga skador som fukten tidigare orsakat kan den godkännas.

Plåtkonstruktion mot västfasad, OLM_2008_26_13

Övrigt

Vid saneringen av svampangreppet har den tidigare kalkputsen i det norra rummet, som putsades vid renoeringen 1998, tagits bort. Då man ej bör använda kalkputs igen på väggen har man beslutat att så småningom klä de skadade partierna med en bröstpanel. Panelen ska lätt kunna lossas för att man lättare ska kunna inspektera underliggande väggkonstruktionen.

Slutbesiktning av restaureringen utfördes 2008-07-22 och antikvarisk kontrollant från Örebro läns museum kunde då konstatera att arbetet som ingick i bidraget var utförda och på ett antikvariskt godkänt sätt.

Bilddokumentation

Fotoprotokoll

Acc.nr: OLM_2008_26 _1-14

Plats: Mullhyttans bagarstuga
Ort: Mullhyttan
Socken eller församling: Kvistbro socken
Kommun: Lekebergs kommun
Län: T
År: 2007,2008

Fotograf: Bild 2008_26_1-5 Jonas Jansson, Länsstyrelsen i Örebro län
Bild 2008_26_6-14 Charlotta Hagberg, Örebro läns museum

Övrigt: Diarienummer 2007.220.148

Motiv:

1. Före åtgärd – Interiör
2. Före åtgärd – Interiör
3. Före åtgärd – Interiör, svampangrepp
4. Före åtgärd – Interiör, svampangrepp
5. Före åtgärd – Interiör, svampangrepp i timmerstomme
6. Efter åtgärd – Interiör
7. Efter åtgärd – Interiör, lecablock istället för timmer och nytt trägolv
8. Efter åtgärd – Interiör, lecablock istället för timmer och nytt trägolv
9. Efter åtgärd – Interiör
10. Efter åtgärd – Interiör, lecablock istället för angripet timmer
11. Efter åtgärd – Exteriör
12. Efter åtgärd – Exteriör, stuprör i det nordvästra hörnet som går ner i marken
13. Efter åtgärd – Exteriör, plåtkonstruktion mot väster
14. Exteriör

OLM_2008_26_1

OLM_2008_26_2

OLM_2008_26_3

OLM_2008_26_4

OLM_2008_26_5

OLM_2008_26_6

OLM_2008_26_7

OLM_2008_26_8

OLM_2008_26_9

OLM_2008_26_10

OLM_2008_26_11

OLM_2008_26_12

OLM_2008_26_13

OLM_2008_26_14